
Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodesta 2024

1. Tarkastuslautakunta

Turun kaupunkiseudun kuntayhtymän jäsenkuntien kunnanhallitukset valitsivat 17.8.2022 tarkastuslautakunnan jäseniksi ja varajäseniksi:

Kunta:	Jäsen:	Varajäsen:
Turku	Uusitalo-Heikkinen Mervi (pj)	Wallinkoski Jarkko
Kaarina	Laine Tuomo	Takala Satu
Lieto	Lindberg Marko	Vuoristo Henna
Naantali	Haanpää Leena	Björkskog Tommy
Raisio	Jormanainen Juha	Jukka Rantala
Rusko	Antikainen Monika	Rand Jorma

Turun kaupunkiseudun kuntayhtymän hallintosäännön 59§:n mukaan ”kukin jäsenkunta nimeää Kuntayhtymän tarkastuslautakuntaan yhden edustajan, joista Turun nimeämä edustaja nimetään puheenjohtajaksi”.

Tarkastuslautakunnan puheenjohtajana toimii Mervi Uusitalo-Heikkinen.

Arviointikertomus perustuu asioiden valmistelun ja seutuhallituksen tekemien päätösten seurantaan, tarkastuslautakunnan kokouksissa saatuun informaatioon ja seutuhallituksen antamaan toimintakertomukseen sekä tilinpäätökseen.

Tarkastuslautakunta käsitteli arviointia kahdessa kokouksessaan, 26.2.2025 ja 19.3.2025. Helmikuun kokouksessa seutujohtaja esitteli kuntayhtymän toimintaa seutuhallituksen antaman toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen pohjalta. Tilintarkastaja esitteli kokouksessa tilintarkastuskertomuksen.

Tarkastuslautakunnan jäsenet kävivät keskustelun seutujohtajan selostuksen sekä tilintarkastuksen pohjalta ja ohjeistivat arviointikertomuksen valmistelua. Ennen maaliskuun kokousta tarkastuslautakunnan puheenjohtaja ja sihteeri haastattelivat seutujohtajaa toiminnallisten tavoitteiden tarkemmasta toteutumisesta. Maaliskuun kokouksessa tarkastuslautakunta käsitteli arviointikertomuksen.

Arviointikertomuksen valmistelusta vastasivat tarkastuslautakunnan puheenjohtaja, sihteeri ja tilintarkastaja.

2. Tavoitteiden toteutuminen

2.1. Toiminnalliset tavoitteet

Talousarvio ja toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2024 on hyväksytty seutuhallituksen kokouksessa 13.12.2023. Vuoden 2024 talousarviossa todetaan seuraavia toiminnallisia tavoitteita:

Turun kaupunkiseudun kuntayhtymän tavoitteena on seutuyhteistyön edistäminen ja kaupunkiseudun elinvoiman, pitovoiman ja vetovoiman vahvistaminen.

Vuosi 2024 on Turun kaupunkiseudun kuntayhtymän seutustrategian 2024–2026 ensimmäinen vuosi. Seutustrategiaan kirjatut toimenpiteet ovat kuntayhtymän vuosittaisten toiminnallisten tavoitteiden perusta.

Strategiaesityksen mukaiset toimenpiteet vuodelle 2024 ovat:

Toimenpiteet: Kestävä kasvu ja hyvä elämänlaatu	Toteutus
1.1. Turun kaupunkiseudun kuntayhtymä kehittää toimivat yhteistyömallit Business Turun, Turun seudun kehitys Oy:n ja muiden kaupunkiseudun elinvoiman vahvistamiseen pyrkivien tahojen kanssa.	2024
1.2. Kartoitetaan olemassa olevat kuntien peruspalvelujen ylikunnalliset palvelutuotannon muodot. Tunnistetaan mahdolliset kehityskohteet ja käynnistetään lisäselvitykset.	2024
1.3. Sosiaali- ja terveystalouden uudistuksen jälkeisessä ajassa kunnat kehittävät uusia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelukokonaisuuksiaan. Jaetaan tietoa ja pyritään luomaan hyte-palveluihin yhteisiä toimintamalleja kaupunkiseudun kuntien kesken.	2024–2025
1.4. Tehdään selvitykset kaupunkiseudun liikuntapaikoista, liikuntaharrastusten avustushankkeista ja jäsenkuntien suunnittelemista liikuntapaikkainvestoinneista. Arvioidaan investointitarpeiden yhtymäkohdat ja selvitetään, voidaanko joitain liikuntapaikkainvestointeja toteuttaa kuntien tai koko kaupunkiseudun yhteishankkeina.	2024
1.6. Jäsenkunnat voivat toteuttaa kuntayhtymän kautta yhteishankkeita, jotka tukevat kuntien yhteisiä Itämeren suojeluun, ilmastomuutoksen torjuntaan ja luonnon monimuotoisuuteen liittyviä tavoitteita.	2024–2026

Huomioita:

Strategian ensimmäisen osa-alueen ”Kestävä kasvu ja hyvä elämänlaatu” vuodelle 2024 asetetut toimenpiteet ovat kokonaisuutena edenneet hyvin.

Toimenpiteen 1.2. osalta edettiin erityisesti sivistyspalveluiden, liikuntapalveluiden sekä maankäytön, asumisen ja liikenteen ylikunnallisen toiminnan osalta. Muita palvelukokonaisuuksia jää vielä tulevaan tarkasteluun. Liikuntapalveluita koskevan kirjauksen osalta toteutettiin liikuntapaikkainvestointien koonti sekä liikuntaharrastusten avustusmalliselvitys.

Toimenpiteet: Saavutettava kaupunkiseutu	Toteutus
2.1. Valtion rahoitusta vaativia liikennehankkeita edistetään kaupunkiseudun yhteisellä edunvalvonnalla. Kuntayhtymä pitää strategiakauden aikana edunvalvontatavoitteensa ajan tasalla ja päivittää niitä tarvittaessa.	2024– 2026
2.2. Turun kaupunkiseudun kuntayhtymän rooli MAL-sopimusprosessissa ja seudullisessa liikennejärjestelmäsuunnittelussa arvioidaan ja selkiytetään.	2024– 2025
2.3. Turun kaupunkiseudun kuntayhtymä osallistuu Turun seudun rakennemallin päivitykseen ydinkaupunkiseutua koskevan suunnittelun osalta.	2024– 2026
2.4. Luodaan rohkea tulevaisuusvisio kaupunkiseudun länsiyhteyksien kehittämisestä. Visiotyössä huomioidaan meriliikenteen kehitysnäkymät ja lentoliikenteen sähköistyminen.	2024– 2025
2.5. Vahvistetaan Turun lentoaseman asemaa edunvalvonnalla ja seutumarkkinoinnilla.	2024– 2026

Huomioita:

Strategian toisen osa-alueen ”Saavutettava kaupunkiseutu” vuodelle 2024 asetetut toimenpiteet ovat kokonaisuutena edenneet hyvin.

Tämän osa-alueen kaikki toimenpiteet jatkuvat vielä vuoden 2024 jälkeen ja ovat näin ollen kesken tai niiden toteutusta jatketaan. Nostoina toimista mainittakoon Turun lentoaseman ympärivuorokautisen päivystyksen turvaaminen, seutujohtajan aloittaminen MAL-ohjausryhmän jäsenenä sekä loppuvuodesta toteutettu selvitys seudullisista yhteistyörakenteista maankäytön, asumisen ja liikenteen osalta.

Toimenpiteet: Korkea osaaminen ja työvoiman saatavuus	Toteutus
3.1. Luodaan kaupunkiseudun yhteinen tilannekuva toisen asteen koulutuksen seudullisesta tarjonnasta ja kehitystarpeista.	2024-2025
3.2. Kaupunkiseudun kuntien väliset sivistyspalveluiden sopimukset tuodaan jatkossa tiedoksi ja keskusteltavaksi seutuhallitukseen.	2024-2026
3.4. Kotimaisen ja kansainvälisen työvoiman saatavuuden parantamiseksi kaupunkiseudun kuntayhtymä tekee yhteistyötä Business Turun, Turun työllisyysalueen ja kaupunkiseudun oppilaitosten kanssa.	2024-2026

Huomioita:

Strategian kolmannen osa-alueen ”Korkea osaaminen ja työvoiman saatavuus” vuodelle 2024 asetetut toimenpiteet ovat kokonaisuutena edenneet hyvin.

Tämän osa-alueen kaikki toimenpiteet jatkuvat vielä vuoden 2024 jälkeen ja ovat näin ollen kesken tai niiden toteutusta jatketaan. Erityisesti vuoden aikana eteni toimenpide 3.1. Sen osalta toteutettiin selvitys toisen asteen opiskelupaikkavalinnoissa ja samalla aloitettiin sivistysjohtajien yhteiset tapaamiset.

Toimenpiteet: Vaikuttava seutuyhteistyö	Toteutus
4.1. Strategiakauden aikana vakiinnutetaan Turun kaupunkiseudun kuntayhtymän ja muiden seudullisten elin-, veto- ja pitovoimaa edistävien organisaatioiden yhteistyö.	2024-2026
4.4. Kuntayhtymä kehittää ja ottaa käyttöön palaute- ja arviointijärjestelmän, jonka avulla voidaan seurata seutuyhteistyön kehitystä ja vaikuttavuutta.	2024-2025
4.5. Turun kaupunkiseudun Seutufoorumi järjestetään vuosittain ja sen asema vakiinnutetaan seudun päättäjien, virkamiesten ja sidosryhmien tärkeänä kohtaamispaikkana.	2024-2026

Huomioita:

Strategian neljännen osa-alueen ”Vaikuttava seutuyhteistyö” vuodelle 2024 asetetut toimenpiteet ovat kokonaisuutena edenneet hyvin.

Tämän osa-alueen kaikki toimenpiteet jatkuvat vielä vuoden 2024 jälkeen ja ovat näin ollen kesken tai niiden toteutusta jatketaan. Kaikki toimenpiteet ovat kuitenkin edenneet vuoden 2024 aikana. Nostoina voi mainita elokuussa järjestetyn Seutufoorumin ja siitä saadun hyvän palautteen sekä seutuhallituksen loppuvuodesta käynnistämän itsearvioinnin.

Strategian toimenpiteiden lisäksi toiminnallisten tavoitteiden kohdalla todetaan edistettäväksi vuonna 2023 käynnistettyjä projekteja:

- Suomen Nato-jäsenyyden seudullisten vaikutusten arviointi
- Kaupunkiseudun edunvalvontatavoitteiden päivittäminen
- Seutufoorumin tunnettuuden ja osallistujamäärän kasvattaminen
- Seutuhallituksen ja kuntajohtajakokousten säännöllinen järjestäminen

Myös näiden osalta tarkastuslautakunta katsoo saamansa selostuksen pohjalta tavoitteiden toteutuneen keskeisiltä osiltaan vuoden 2024 aikana.

Tarkastuslautakunta kysyi seutujohtajalta yleisellä tasolla kuntayhtymän toiminnan tuloksellisuudesta ja tarkoituksenmukaisuudesta. Seuraavaksi kirjattuna on muutamia keskeisiä nostoja seutujohtajan haastattelusta.

Kuntayhtymän tuloksellisuuden näkökulmasta keskeisiä asioita vuonna 2024 ovat mm. olleet toimintamallin vakiintuminen, seutustrategian hyväksyminen, viranhaltijaryhmien aloittaminen (sivistys- ja liikuntapalvelut) sekä toisen työntekijän aloittaminen.

Tärkeimpinä onnistumisina esiin nousi:

- kuntayhtymän ensimmäisen strategian hyväksymisen jäsenkuntien valtuustoissa
- seutuhallituksen ja kuntajohtajakokouksen toiminnan vakiintumisen, mikä näkyy suhtautumisessa seutuyhteistyöhön ja parantuneessa luottamuksessa
- liikunta- ja sivistyspalveluissa luodun yhteistyön ja pohjan jatkokeskusteluille sekä
- toiminnallisten tavoitteiden ulkopuolelta toteutetun väestöennusteen, joka kuitenkin luo yhteistä näkymää, positiivista virettä ja tukee laajasti strategian tavoitteiden toteutumista

Haasteena toiminnalle seutujohtaja näki pienen organisaation kyvyn mukautua poikkeustilanteisiin (vuoden aikana toteutuneet vapaat ja sijaisuusjärjestelyt). Hän kuitenkin näki, että haasteeseen pystyttiin vastaamaan resurssien käytön suunnittelulla, jossa hyödynnettiin ostopalveluita, tehtävien väliaikaista uudelleenjärjestelyä sekä projektiaikataulujen priorisointeja.

Yhteenvedo toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta vuonna 2024

Seutuhallitus on vuoden 2024 toimintakertomuksessa raportoinut toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta. Toimintakertomuksessa on kuntalain edellyttämällä tarkkuudella raportoitu tilinpäätös.

Vuoden 2024 toiminnallisten tavoitteet toteutuivat kokonaisuutena hyvin. Monien toimenpiteiden toteutuksen jatkuessa tulevina vuosina on myös niiden arviointia jatkettava. Kuntayhtymän toiminnan perusta on kunnossa ja sen kyky toteuttaa projekteja on selkeästi lisääntynyt.

2.2. Taloudelliset tavoitteet

Kuntayhtymällä on yksi tehtäväkokonaisuus. Nettobudjetoidun talousarvion toimintakate on kuntiin nähden sitova.

Kuntayhtymän perussopimuksen mukaan kuntayhtymän peruspääoma muodostuu jäsenkuntien pääomasijoituksista. Peruspääoma jakaantuu jäsenkuntaosuuksiin. Peruspääoman määräytymisperusteeksi päätettiin 1,00 euro jäsenkunnan asukasta kohden. Peruspääoman kerättiin jäsenkunnilta kuntayhtymän perustamisvuonna 2022 jäsenkuntien 31.12.2020 asukasluvun mukaisesti. Kuntayhtymän peruspääoma on yhteensä 299 392 euroa.

Vuosittaisten kustannusten kattamiseksi kuntayhtymä laskuttaa jäsenkunniltaan vuosimaksuennakkoa, jonka vuosittainen taso arvioidaan ja päätetään tilikauden talousarvion yhteydessä. Vuoden 2024 talousarviossa jäsenkuntien vuosimaksujen tasoksi päätettiin 1,5 euroa per asukas, yhteensä 0,46 milj. euroa. Kuntayhtymän toimintakustannusten toteuma todettiin toteutuvan pienempänä syksyllä 2024, joten seutuhallitus päätti marraskuussa 2024, että vuoden 2024 vuosimaksun viimeistä neljänneistä ei peritä jäsenkunnilta. Kuntayhtymä peri vuosimaksua kunnilta yhteensä 0,35 milj. euroa, 0,11 milj. euroa vähemmän kuin talousarviossa päätettiin. Kuntayhtymän tulos muodostui silti ylijäämäiseksi 0,01 milj. euroa. Tilikaudet 2023 ja 2024 eivät ole vertailukelpoisia keskenään.

Kuntayhtymän toimintakulut olivat yhteensä 0,33 milj. euroa, josta henkilöstökulut olivat yht. 0,18 milj. euroa. Kuntayhtymän henkilöstökulut

toteutuivat pienempänä kuin alkuperäisessä talousarviossa 2024 arvioitiin. Ne toteutuivat lähes 0,02 milj. euroa talousarviota pienempänä.

Sen muut kulut olivat palvelujen ostoja 0,13 milj. euroa sekä muita kuluja 0,03 milj. euroa. Kulut toteutuivat arvioitua pienempinä 0,13 milj. euroa talousarvioon nähden. Kuntayhtymällä ei ole hyödykkeitä tai omaisuutta, joista sen pitäisi tehdä suunnitelman mukaisia poistoja. Kuntayhtymä on toiminut vuokratiloissa tammikuun 2024 alusta lähtien.

Kuntayhtymän toimintakate oli 0,01 milj. euroa. Toimintakate oli 0,01 milj. euroa parempi kuin talousarviossa. Tilikauden tulos muodostui ylijäämäiseksi 0,01 milj. euroa.

Kuntayhtymän taseessa on ylijäämiä tilikauden 2024 tuloksen kirjaamisen jälkeen yhteensä 0,1 milj. euroa. Kuntayhtymän ylijäämien määrä kasvoi tilikauden 2024 tuloksen verran. Kuntayhtymän talousarvion tulos oli arvioitu nollassi. Toteuma oli ylijäämäinen, vaikka se jätti laskuttamatta kuntaosuuden viimeisen osan. Kuntayhtymällä on kuitenkin hyvä olla hieman ylijäämiä taseessa, koska jonakin vuonna kulukertymä voi olla suurempi kuin toteutunut tuottokertymä.

3. Yhteenveto vuoden 2024 tavoitteista

Tarkastuslautakunta katsoo, että vuoden 2024 toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet suunnitellusti. Toteuttamiseksi on tehty oikean suuntaiset toimenpiteet, jotka perustuvat perussopimuksen kirjauksiin, jäsenkuntien valtuustojen hyväksymään seutustrategiaan ja kuntayhtymän talousarvioon.

Allekirjoitukset

Turku 19.3.2025

Mervi Uusitalo-Heikkinen
puheenjohtaja

Tuomo Laine
jäsen

Marko Lindberg
jäsen

Leena Haanpää
jäsen

Juha Jormanainen
jäsen

Monika Antikainen
jäsen